

1

Hand

Aan

Minister van SZW
Minister van W&P

nota

Meerjarige handhavingskoers 2026-2029

TER BESLISSING

Datum
17 maart 2026

Onze referentie
2026-

Opgesteld door

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Elke vier jaar ontwikkelt SZW met diverse stakeholders en ketenpartners de SZW-brede handhavingskoers. De vernieuwde handhavingskoers 2026-2029 is na een gedegen proces van ontwikkeling en afstemming gereed. Het eindproduct is een Kamerbrief met een strategische herijking van het handhavingsbeleid (op de arbeidswetten en sociale zekerheid).

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de vernieuwde handhavingskoers.
- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van de brief aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De nieuwe koers is richtinggevend voor de meerjarenplannen handhaving van SVB, UWV, NLA en de bestuurlijke handvatten die VNG meegeeft aan gemeenten. Zo werken we aan uniformiteit in de manier waarop uitvoerders en toezichthouders het handhavingsbeleid in de praktijk toepassen.
- De koers blijft op belangrijke punten onveranderd ten opzichte van de vorige koers. Deze punten zijn bijvoorbeeld: uitgaan van vertrouwen, inzet op preventie van regelovertreding, en waar nodig ruimte voor het bieden van maatwerk.
- De nieuwe handhavingskoers moet bijdragen aan het herstellen van de balans tussen rechtmatigheid en de rechtstatelijke positie van de burger. Het draagt bij aan een verschuiving naar een systeem dat vanuit preventie van regelovertreding fouten voorkomt. We zien handhaving daarbij als een onderdeel van dienstverlening.
- De wens is om passend te handhaven. Passend handhaven betekent dat uitvoerders een instrumentarium hebben dat fouten kan corrigeren (en daarbij gaat informeren) en dat kan straffen bij misstanden of misbruik. Ook is er behoefte aan gedifferentieerd toezicht wat zich richt op steeds ontwikkelende fenomenen en daarbij horende risicogerichtheid in het toezicht.
- De koers benoemt definities, uitgangspunten en ontwikkelingen en biedt zo een kader voor toekomstige besprekingen met de Tweede Kamer en stakeholders over het handhavingsbeleid en mogelijke incidenten. Daarbij benoemen we ook reflexiviteit: we leren van incidenten die nooit zijn uit te sluiten. We blijven daarbij scherp op dilemma's en ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van AI en toepassing daarvan in de risicogerichtheid van het handhavingsbeleid.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Meerjarige handhavingskoers 2026-2029

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Vijlbrief, J.A. Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

Proces

- SZW is in het voorjaar van 2025 begonnen met een traject om de handhavingskoers 2022-2025 te vernieuwen. Onderdeel van dit traject was het doen van een burgerpanelonderzoek, interviews met diverse (ervarings-) deskundigen en het beleggen van expertsessies. Ook zijn bijeenkomsten georganiseerd waar uitvoerders, beleidsmakers, (ervaringsdeskundige) burgers elkaar konden ontmoeten en ideeën konden delen.
- Naast deze stappen is er ook gebruik gemaakt van de meer traditionele beleidsaanpak met de gebruikelijke stakeholders.¹ Ook is er een interdepartementale sessie² georganiseerd en is de dialoog gezocht met handhavingsprofessionals van UWV, SVB en gemeenten.
- Een aantal SZW-trajecten raakt de vernieuwde handhavingskoers. Dit zijn de wetsvoorstellen handhaving sociale zekerheid en proactieve dienstverlening, Participatiewet in balans en de hervormingsagenda inkomensondersteuning.
- De brief is tot stand gekomen met input van de directies AV, FEZ, G&VW, PDV, SV, WBJA, WR. Ook is input ontvangen van de NLA, SVB, UWV, de VNG en de IRF. De in oprichting zijnde Nederlandse Autoriteit Uitleenmarkt (NAU), een nieuw onderdeel van het ministerie van SZW, is ook aangehaakt.
- Vanwege het hoog aantal stakeholders en geconsulteerde partijen was het niet mogelijk de brief korter te maken zonder relevante inhoud te verliezen.
- Wel heeft de Taalbrigade meegelezen op de brief. Ook hebben zij aanpassingen in de tekst gedaan en advies gegeven.
- De conceptbrief is besproken met sociale partners via de Commissie SZZ van de Stichting van de Arbeid.
- De brief kent geen eigenstandige financiële en juridische implicaties. De uitgangspunten van de handhavingskoers passen binnen de huidige beleidsmatige kaders.
- De brief gaat niet langs de MR, omdat er geen wetgeving uit voortvloeit en geen directe impact heeft andere departementen.
- Als de brief is gepubliceerd, is het voornemen om een infographic van de brief te maken. Deze infographic moet de belangrijkste punten voor burgers en mensen die handhaving in de praktijk uitvoeren.

Datum

17 maart 2026

Onze referentie

2026-

¹ SVB, UWV, NLA en VNG (als gesprekspartner namens gemeenten)

² Belastingdienst, FIN, OCW, Inspectie van het onderwijs en de Nederlandse Voedsel- en warenautoriteit (NVWA)